

A korai fejlesztéstől a családközpontú kora gyermekkori intervenció ágazatközi megvalósulásáig

**2017. November 16.
Budapest**

**Gyermekek veszélyben-
gyermekjogok a főszerepben**

Czeizel Barbara

Fogalmak, tisztázatlansága

- Korai fejlesztés
- Korai intervenció
- Kora gyermekkori intervenció
- **Családközpontú kora gyermekkori intervenció**
 - Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás
 - feladata a komplex kora gyermekkori prevenció, tanácsadás és fejlesztés

A korai fejlesztés új definíciója (2017. január 1-jei hatállyal)

- A Rendelet 4.§ (1) bekezdése:

„Az Nkt. 18. § (2) bekezdés a) pontja szerinti **gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás** (a továbbiakban: korai fejlesztés és gondozás) feladata a komplex koragyermekkorai **prevenció, tanácsadás és fejlesztés**, az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása érdekében. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex **gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai tanácsadás**, a kognitív, a szociális, a kommunikációs és a nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás.”

Ez az átfogalmazás

- egyrészt **pontosítja a feladat szakmai tartalmát,**
- másrészt **kiiktatja a kora gyermekkorai intervenció fogalmát** (ugyanakkor megtartja a kora gyermekkorai prevenció fogalmát)

Érintett területek

- Egészségügyi
- **Köznevelési** (gyógypedagógiai)
- Szociális
- Családügyi

Kora gyermekkori intervencióban, fejlesztésben résztevő szakemberek

Transzdiszciplináris team-munka, interdiszciplináris szemlélet

- védőnő, házi gyermekorvos
- fejlődéspediátriában jártas gyermekorvos, gyermek-neurológus, gyermekpszichiáter, gyermekortopéd szakorvos, gyermekszemész, genetikus
- különböző képzettségű gyógypedagógus, pedagógus
- mozgásterapeuta, mozgásfejlesztő szakember, konduktor
- pszichológus
- perinatális tanácsadó
- szociális munkás
- szociálpedagógus
- művészeti terapeuta
- kisgyermeknevelő, óvodapedagógus, fejlesztőpedagógus

Tények...

Koraszülöttség:

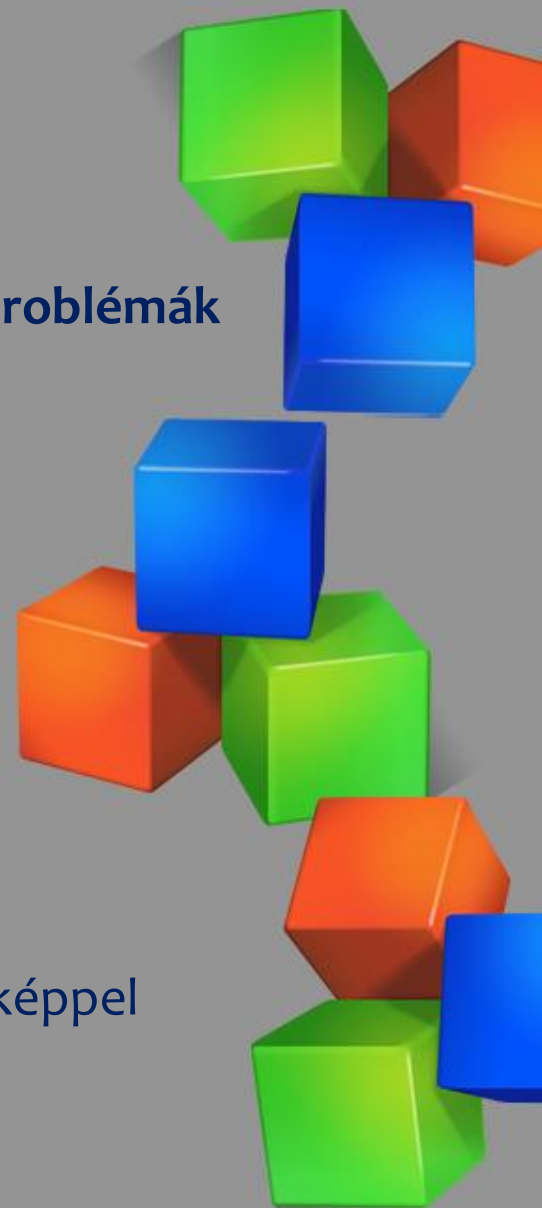
Pszichomotoros, viselkedéses, érzelmi és pszichiátriai problémák

A leggyakrabban aggodalomra okot adó területek:

- Regulációs zavarok
- Mozgássérülés
- Pszichomotoros fejlődés
- Figyelemzavar típusú ADHD
- Érzelmi nehézségek
- Autizmus spektrum tünetek
- Megnövekedett kockázat bármilyen pszichiátriai kórképpel kapcsolatban

(Wolke, D. 2011)

Magyarország vezető a koraszülések számában Európában. (8-10%)

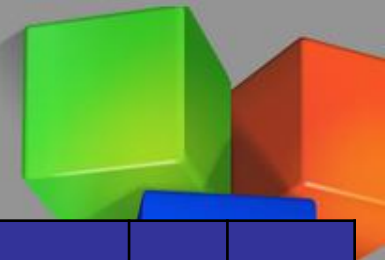

A kora gyermekkori intervenció által érintett fejlődési területek

- regulációs zavar
- értelmi fejlődés elmaradása
- mozgásprobléma
- megkésett, akadályozott beszédfejlődés
- viselkedészavar, szociális-kommunikációs nehézségek
- hallás-, látásfejlődésben észlelt zavarok
- **étkezéssel**, alvással, és szobatisztasággal kapcsolatos gondok
- bármilyen más, gyermekkel, családdal kapcsolatos aggodalom

Adatok összegzése 2009 - 2015

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Évf.	Forrás
Összes élve született gyermek száma	96 442	90 335	88 049	90 269	88 689	91 510	90 922	1	KSH
NIC/PIC -ben ápoltak	6 275	6 323	6 997	6 527	6 447	5867	≈5900	1	OGYEI
Korai fejlesztés és gondozás keretében ellátottak száma (tanév)	2 372	1 974	2 325	2 609	2 198	3 521	4001	5	EMMI
SNI-s kategóriával első osztályba jelentkezők száma	4 764	4 895	4 672	5 079	5 194	5 359	5436	1	EMMI

Egy korábbi kutatás

Az állapotjavulás háttértényezői 1.

A gyermek állapotának javulása függ:

- a gyermek bekerülési állapotától,
- a gyermek életkorától,
- a **terápiás folyamatban való szülői részvételtől**

(c) Kereki Judit

Egy korábbi kutatás Az állapotjavulás háttértényezői 2.

Szignifikánsan nagyobb az esélye az állapotának javulására annak a gyermeknek, akinél már a **születéskor, vagy nem sokkal utána** észrevették a problémát és megkezdték terápiás ellátását, mint aki **1 évesen** kerül be az ellátó intézménybe!!!!

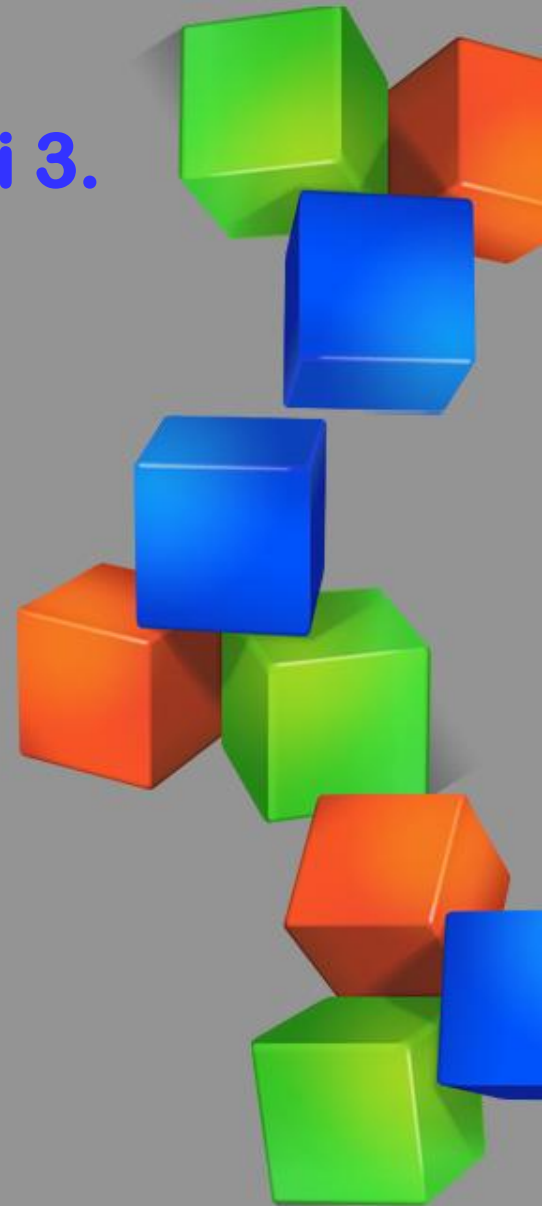
(c) Kereki Judit

Egy korábbi kutatás Az állapotjavulás háttértényezői 3.

Annak a gyermeknek, akinek a **szülei** terápiás folyamat **kezdetétől folyamatosan** részt vettek a foglalkozásokon, jelentősen nagyobb lesz az esélye az állapotjavulásra, mint akinél nem...

(c) Kereki Judit

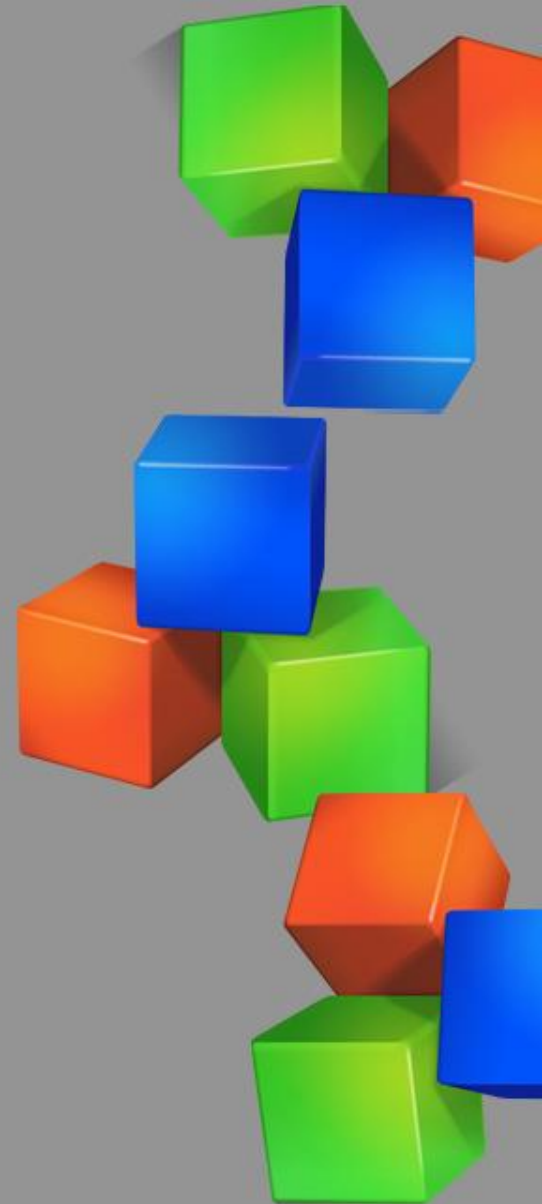

A kora gyermekkori intervenció ágazatközi fejlesztése (EFOP 1.9.5. – VEKOP-16) 2017-2021

Projekt célcsoportja:

- Közvetlen célcsoport:
 - a kora gyermekkori intervencióban résztvevő **szakemberek**
 - a kora gyermekkori intervencióban érintett gyermekek és **családjaik**
- Közvetett célcsoport:
 - az iskoláskor előtti gyermekek és családjaik, különös tekintettel a **speciális szükségletű, hátrányokkal küzdő gyermekekre, családjaikra**

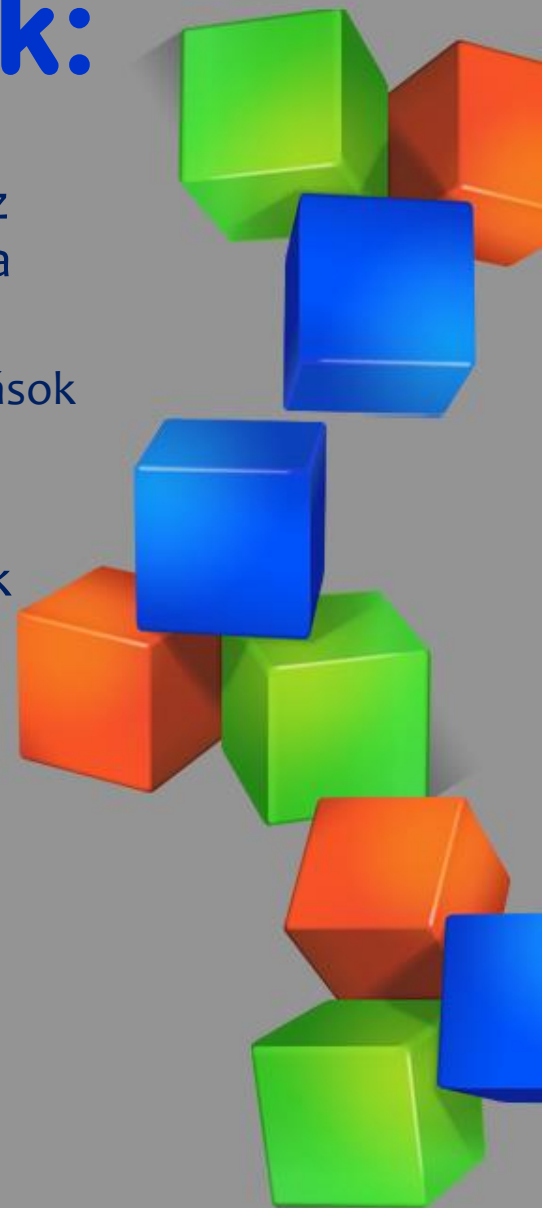
Projekt elsődleges célja:

- Komplex rendszerszintű fejlesztés, a gyermektervezés időszakától az iskolába lépésig
 - Cél, hogy a kisgyermek és családjaik – a gyermek bármilyen egészségügyi, fejlődésbeli eltérése vagy szociális veszélyeztetettsége esetén – **minél hamarabb** elkerüljenek a **megfelelő ellátóhoz**, és megkapják a **számukra szükséges szolgáltatást**.
- Hosszú távon: koordinált, **integrált szolgáltatói modell** kialakítása

Legfontosabb részcélok:

- Egyértelműen követhető, **szabályozott gyermekút** és az ehhez szükséges szakmai módszertani háttér kialakítása
 - Közös irányelvek, protokollok kidolgozása
 - Korszerű, adaptált szűrési módszerek, vizsgáló eljárások bevezetése
- A kora gyermekkori intervenció intézményrendszerének **korszerűsítése, összehangolása**, az ágazatok közötti hatékony **információáramlás** elősegítése
- A családokkal való **partneri együttműködés** kialakítása
- A gyermekekkel foglalkozó **szolgáltatásokhoz való hozzáférés** javítása

A CÉL megvalósulását segítő eszközök:

- Komplex és specifikus **képzések kidolgozása** a projekt módszertani fejlesztései alapján
- A koragyermekkoriban intervencióban résztvevő **szakemberek, kompetenciáinak növelése, egységes szemléjük formálása**
- **Képzések biztosítása:**
 - az egészségügyi, a szociális, a gyermekvédelmi, a gyermekjóléti és a köznevelés területén dolgozó szakemberek számára
 - **a család- és gyermekjóléti szolgálatoknál és központoknál dolgozó szakemberek részére**
 - különböző komplex, téma- illetve célcsoport-specifikus képzés és vegyes csoportok
 - a gyermeki fejlődésről, az eltérések felismeréséről, a kora gyermekkori intervenciós rendszer működéséről, a **továbbküldési utakról** és az interdiszciplináris team működés mikéntjéről.

Továbbá:

- **Szupervíziós és esetmegbeszélő csoportok**
 - különböző képzettségű szakemberek, köztük szociális, gyermekvédelmi intézmények munkatársai számára
- **Szülő-szakember esetmegbeszélő csoportok**
 - kiemelten eltérő fejlődésű gyermekek szülei bevonásával
- **Szülőtámogató csoportok**
 - a szülőket az intézményeken, köztük család- és gyermekjóléti szolgálatokon, központokon szeretnék elérni

A megkerülhetetlen...

„Sok minden várhat, a gyerek nem. A csontjai most alakulnak, az elméje most fejlődik. Neki nem mondhatjuk, hogy majd holnap, **őt úgy hívják: ma!**”
(Gabriela Mistral)

Köszönöm a figyelmüket!

czeizel.barbara@koraifejleszto.hu

